

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 22.-
za pol leta 12.-
za četrt 6-50
za en mesec 3-20
za Nemčijo ololetno = 29.-
za ostalo inozemstvo = 36.-

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-80
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem obj. vlijanju primeren pop.st.

Izhaja:

vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldna.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi so se vračajo; nehranljiva pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upravištvo telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Španija in Portugalska.

Oči Evrope so obrnjene te dni v te dve deželi, kjer je ognjišče revolucionarnega in republikanskega vrenja in gibanja. Na Portugalskem se je začelo: topovi grmijo, na cestah se preliva kri in na kraljevi palači vihra zmagovito republikanska zastava. Preteklo ne bo več mnogo časa, ko bomo slišali najbrže iste vesti tudi na Španskem. Duh revolucije, ki upa potom uničenja vsega družabnega reda stanje človeške družbe izboljšati, živi v ljudskih masah, raste in se širi od juga proti severu; vsa politična evropska konstelacija kaže, da se to gibanje ne bo ustavilo na Španskem in Portugalskem, ampak da bodo valovi tega gibanja tudi Italijo zagnili. V južnih deželah se namreč v okviru ustave popolnoma nemoteno ustanovljajo republikanske stranke, ki so si na svojo zastavo zapisale odstranitev sedanjih vladnih oblik in propagirajo revolucijo. In tako se stvar popolnoma naravno dalje razvija.

Vzrok vseh teh pojavov pa je zalepljenost in sovražnost vlade, ki s kruto silo odbija vse krščanske elemente in tako sama pospešuje nemir in nered v državi.

Tako je na Španskem in na Portugalskem. Tako gospodarji še vedno neomajno na Španskem Canalejas, ki zbira vse liberalne stranke, da jih pridobi za izpeljavo svojih proticerkvenih postav. Vse kaže, da preveva španski dvor ta misel, da se proticerkvena gonja nadaljuje na vsej črti. To je naravnost brezmiselna politika, s katero si španski kralj Alfonz sam svoj grob koplje. Ravno tisti elementi, s katerimi se hoče španska vlada na krmilu držati, bodo stesali rakev za špansko kraljestvo. Taka politika odbija vse zmerne in red vzdržujoče elemente v stran in tira kraljestvo v prepad.

Ista igra, kakor na Španskem, se je odigrala ravnokar na Portugalskem. Tam je izročil mladi kralj Manuel kljub vsem svarilom od strani konservativnih politikov vlado liberalno-republikansko mislečemu ministru Teixeira. Znano je, da je imel ta mož najožje stike in zveze z republikanskimi strankami, med katerimi so možje, ki so pred par leti očeta in brata sedanjega kralja umorili. Ti ljudje so se javno proglašali kot junaki in mučeniki; v

Lizboni in v Oportu so razdeljevali zadnji čas podobe teh morilcev; v najstrupenejših govorih se je od strani republikanske stranke napadal kralj in njegova mati. Posledica take politike je — revolucija.

Kar gospodje liberalni materijalisti na katedrih, v komptuarjih, na borzah, v parlamentih in sodnih dvorah sejejo, to žanjejo revolucionarji na cestah.

Položaj Italije na jadranskem morju.

Rimska »Tribuna« se v daljšem stavku bavi z zadnjimi vajami italijanske mornarice na Jadranskem morju; njena izvajanja so jako zanimiva tudi za nas, ker kažejo, da naš položaj na Adriji ni tako silno ugoden, kakor se to navadno misli. »Tribuna« piše:

»Vaje so dokazale, da se more italijansko brodovje med Brindisijem in Benetkami prav lahko na odprtem morju založiti s premogom. Dokazale so tudi, da se moreta dva oddelka, prihajajoča iz Jonskega morja prav dobro združiti v Adriji in med Brindisijem in Porto Corsini pravočasno zapreti pot sovražni mornarici, ki bi prihajajoča od dalmatinske obali stremila k italijanski. Pa tudi Ancona je s svojimi visoko ležečimi, močnimi utrdbami in s pomočjo podmorskih čolnov v stanju, da odbije bombardiranje napadajoče sovražne mornarice. Dokler koli se na Adriji nahaja italijanska mornariška divizija, tako dolgo je vsako obsežnejše izkrcavanje s pomočjo sovražnega brodovja na italijanski obali izključeno. Italijanske vojne ladje pa tudi v tem oziru nadkriljujejo avstrijske, ker prevozijo pot Tarent—Benetke tja in nazaj ne da bi v luki pristale. Zgradba enega ali več zasilnih pristanišč med tema dvema točkama bi bila priporočati zgolj iz ozirov na prirodne morske nevarnosti, ne pa radi sovražnika. Sicer pa zgodovina uči, da se Italiji ni treba dati strašiti od onih, ki pravijo, da bi bilo treba milijard za podvojitev njene vojne moči na morju in za zgradbo pristanišč. Govori se, da more Avstrija, naslanjajoč se na svoja mornariška opirališča v Pulju, Šibeniku in Kotoru, ki se jim ne more približati nobena sovražna ladja, z lahkoto napasti italijansko vsled dolgega križarenja utrujeno brodovje, kakor nekoč pri Visu; dalje, da more Avstrija posejati

Adrijo s plavajočimi torpedi. Nasproti temu da bi Italija nujno morala imeti mornariško opirališče v Varanu ali Anconi ali pa bi morala podvojiti svoje vojno brodovje. To pa je čisto zgrešeno argumentiranje, kajti že črnogorski Peter I. je pokazal, kako se more prevladati Boko Kotorsko. Kakor hitro se avstrijskemu trgovskemu prometu zapre pot skoz otrantski kanal, bi bila avstrijska mornarica, da se izogne obkolitvi v Pulju, prisiljena začeti pomorsko bitko.«

Tako »Tribuna«. Ta izvajanja niso zanimiva samo z ozirom na italijansko premoč na Jadranskem morju nasproti nam, marveč tudi vsled tega, ker kažejo, da se v Italiji neprestano spekulira v vojnem oziru edinole z ozirom na — Avstrijo. Le naj se sestajajo zavezni ministri, si stiskajo roke in delajo najljubeznivejše poklone: to vse so samo lepo pomalane kulise, za katerimi se grade protizavezniški državi vojne ladje in utrdbe in delajo vojni načrti. Gre se le za to, da se zasigura premoč in počaka pravi trenotek.

Boj za krono.

Ves položaj na Portugalskem svetu še ni znan. Ne vé se še natančno, ali so zmagali republikanci ali ne. Ne vé se tudi natančno, kaj da je s kraljem Manuelom, 22 letnim možem in kaj da je z njegovo materjo. Vsa poročila, ki dohajajo s Portugalskega, si tudi nasprotujejo, kar ni nič čudnega. Gotovo je le, da divja meščanska vojska na Portugalskem, da gre boj za krono.

Boji v Lizboni.

»Berliner Tagblatt« je dobil včeraj brzovjavo, da so se po dvadnevem bombardementu udale v Lizboni kralju udane čete in da je proglašena republika. Kralj je pobegnil v Caxias. Vstajo je povzročil 16. pešpolk, ki ga je podpiral neki artiljerijski polk, mornarica in 5000 Lizbončanov. Policija in meščanska garda sta bili po revolucionarjih poraženi. Berolinski »Lokal-anzeiger« poroča, da je trajal boj v Lizboni 30 ur in da so v njem zmagali republikanci, dasi imajo kralju zveste čete še zasedene najvažnejše točke. Pričakujejo novih bojev. Ob bojih v Lizboni je padlo 200 mrtvih in 450 ranjencev. Boji so trajali v Lizboni tudi včeraj. Revolucionarjem poveljuje general Amata. V Lizboni je stalo revolucionarjem nasproti nad deset kralju

zvestih bataljonov. Revolucionarji so utrdili svoje postojanke, da jih ne presenečijo kralju zvesti vojaki. Pušk imajo vstahi 6000, ki so jih zaplenili po vojašnicah. Predvčerajšnjim ob 4. uri popoldne so revolucionarji še bombardirali kraljevo palačo, ki je popolnoma porušena. Hud je bil boj med vojaki 18. pešpolka, ki so se razcepili v dva dela. Ubit je bil polkovnik in več častnikov, ostali so prestopili republikanom. Med prebivalstvo so razdelili orožje iz arzenalov. Ker se revolucionarji boje, da pride do novih bojev s kralju zvestimi vojaki, so prekinili vse zveze z Lizbono.

Proti duhovnikom.

Svoja junaštva so pričeli vstahi s tem, da so se spravili na duhovnike. Enega duhovnika so vtopili, kar je po framazonskih načelih menda najzasluženejše delo.

Nasilstva revolucionarjev v Lizboni.

Ko si je framazonska svojat ohladila svojo kri nad duhovniki, je vdrla v javna poslopja. Kralju večinoma zveste višje častnike so pobili ali jih pa prisilili, da so korakali z njimi. Anarhisti so metali bombe na kralju zveste vojake. Boj med kralju vdanimi vojaki in vstahi se je takoj pričel. Bombardement je grozno poškodoval Lizbono.

Samoumor kralju zvestega generala.

Guverner kraljeve palače, general Gorias, je odvedel kralja in kraljico v protibombam varno klet. Junaško je vodil brambo palače. Ko je zapazil, da ima med vojaki zarotnike, je uvidel, da je kraljeva stvar izgubljena. General Gorias se je poslovil pismeno od kralja in se nato ustrelil. Medtem so vdrli v palačo vstahi, ki so se odkrili, ko so zagledali mrtvo generalovo truplo.

Revolucionarji poraženi v Oportu. — Kralju zvesti vojaki korakajo proti Lizboni.

V Pariz je došlo vladi poročilo, da so bili v Oportu vstahi poraženi in da so kralju zvesti vojaki odkorakali proti Lizboni. Kralju zveste armade se nahajajo že v dolini ob Taju. Ob bojih v Oportu je bilo ranjenih nad 20 oseb. Iz ostalih provinc se poroča, da je prebivalstvo mirno. Tudi po portugalskih kolonijah je prebivalstvo popolnoma mirno.

Boji proti revoluciji.

Boji so trajali še tudi včeraj. V provinci se zavzema prebivalstvo za monarhijo. Angleži sodijo, da če se je

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalje.)

Domicijan ni udaril, kajti bil je premeten celo v jezi. »Brez dvoma«, si je mislil, »ta lopov vé, kje je sedaj deklica. Morebiti jo je celo sam za-se skrnil.«

»Oh,« je rekel glasno in ponovil stari pregovor, »palica je mati pameti. Dobro, ali jo moreš najti?«

»Gotovo, ako imam dovolj časa. Oni človek, ki more plačati dva tisoč sestercijev za eno sužnjo, ne more tako lahko ostati skrit.«

»Dva tisoč sestercijev!« vzklikne Domicijan. »To je čudovit dogodek. Sužnji, dajte Saturiju obleko nazaj in odidite — pa ne daleč, ker morda samo laže.«

Hišnik je vrgel obleko preko svojih krvavečih ramen in jo s tresočo roko pripel. Nato je povedal ves dogodek na trgu s sužnji in dostavil:

»Oh, gospod, kaj sem hotel storiti? Ti nimaš pri roki dovolj denarja, da bi mogel plačati tako velikansko vsoto.«

»Norec? Kupiti bi jo moral na up in pustiti, da jaz pozneje uredim vso stvar. O, nič ne de, tudi ko bi se Tit zanimal zanjo, bi ga jaz prevaral. Toda nesreča je žal gotova; kaj sedaj?«

»Jutri grem deklico iskat. Poizvedoval bom, kedo je deklico kupil in če doženem, potem seveda mora kupec umreti — drugo bo potem lahko.«

»Dobro; poslušaj me, Saturij; za danes ti prizanesem, bodi pa prepričan, ako se ti tvoj lov ne posreči, boš umrl in muke bodo še hujše, kakor danes. Sedaj pojdi, jutri se posvetujeva dalje. O bogovi, zakaj ste tako trdosrčni z Domicijanom? Moja duša je žalostna, in edino pesniki me sedaj utolažijo. Vzdigni onega Grka iz postelje in ga pošlji k meni. Čital mi bo o srdi Ahilovem, ko so mu ugrabili njegovo Brizeido. Usoda njegova je sedaj moja osoda.«

Tako je ta rimski Ahilej znal družiti svojo surovost in strast s Homerjevo pesmijo. Dobro je bilo zanj, da ni slišal Saturija, kako je klel in skripal z zobmi, ko si je spiral in obvezoval svoje rane; kako je prisegal pri vseh bogovih, da se maščuje Domicijanu in sicer z bodalom za palice.

Domicijan je med tem jokal nad krivicami, ki jih je trpel božanski Ahilej in ni prav nič mislil na plačilo, ki ga čaka za njegove kreposti.

× × ×

V jutro po velikem zmagoslavnem dnevu je sedel aleksandrijski trgovec Demetriji, ki nam je bil poprej poznan po imenu Kaleb, v svojem skladišču, ki ga je bil za svoje blago najel v eni najživahnih ulic v Rimu. Bil je sicer še vedno postaven in krepak, vendar je bil danes videti zelo potrt. Prejšnji dan se je prerival med množicami, da bi od blizu videl Mirijam. Ko je izvedel, da se sužnji prodajajo že isti večer, prodal je veliko blaga. Vedel je, da bo cena za Mirijam visoka, ker se zanjo zanima tudi Domicijan. Vdeležil se je prodaje, ponudil vse svoje imetje, a ga ni imel dovolj. Kupila jo je ženska, preoblečena, zakrita v obraz, govoreča s ponarejenim glasom, toda Kaleb njen stari znanec je pri prvi njeni besedi spoznal, da je bila to Nehušta, četudi si ni mogel razložiti, kako da je ona prišla v Rim.

Da bi Nehušta rada kupila Mirijam, to se mu je zdelo naravno, toda kako je prišla do takih denarjev tukaj v tujini? In pa za koga je kupovala? Samo na enega človeka je mogel misliti — na Marka. Toda on je že poizvedoval po njem in je zvedel, da Marka ni v Rimu. Bil je skoro prepričan, da ga sploh ni več med živimi. Zadnjikrat ga je videl močno ranjenega, po svojih mislih smrtno zadetega — in on je mo-

ral to najbolje vedeti, ker mu je on sam zadal udarec pred starim stolpom v Jeruzalemu. Sicer je res od tam izginil, toda kam naj bi se bil rešil? Ako bi bil živ in zdrav, gotovo bi se bil pokazal pri zmagoslavnem izpovedu.

Kaleb je bil priča, da je ta zakrita ženska — Nehušta — kupila Mirijam, videl je, da je z njo odšla k blagajni, tam jo je čakal pri vratih.

Toda kakor nam je že znano, odšla je sedlo druga vrata na cesto. Ker je ie predolgo čakal, zdela se mu je stvar sumljiva, in zato je odšel tudi on na cesto in zazdelo se mu je za hip, da v precejšnji daljavi pred seboj vidi nekaj ljudi. Hotel je preko trga, tekkel po velikih stopnicah navzgor in našel vrhu stopnic uradnika, voditelja dražbe, ki je stal in gledal po široki ulici. Stekel je naprej in jih zopet opazil, ravno ko so izginili skozi vrata v veliko palačo.

Naprej si ni upal, v taki palači so vedno stražniki. To je vedel, da je Mirijam notri, a kedo je njen gospodar, tega ni mogel vedeti. Sišla mu je vendar na dan povsem neverjetna misel, kaj pa ko bi bil to vendarle Mark!

Doslej ste dve strasti vladali Kalebovo življenje — častihlepnost in ljubezen do Mirijam. Hrepenel je, da postane vladar Judov, in v ta namen se je boril proti Rimljanom, da bi jih izgnali iz Judeje. Vdeležil se je neselvit-

posrečilo kralju in kraljici pobegniti iz Lizbone, monarhija se ni izgubljena, ker nasprotuje vsa provinca republik, ker je zgolj glavno mesto republikansko, dežela pa ne. Če drži vojaštvo v provincah z monarhijo, osvoboditev Lizbone ni izključena in je mogoča še nadaljnja meščanska vojska. Tudi dunajska poročila zunanjega ministrstva sodijo, da monarhija še ni izgubljena.

Španci in portugalska revolucija.

Španska posadka v Sevilli je pripravljena, da odkoraka na Portugalsko. Kakor smo že poročali, je Španska obvezana, da posreduje ob revoluciji na Portugalskem za monarhijo. Male demonstracije so priredili republikani v Madridu in v Barceloni, ki jih je pa hitro zadušila policija.

Provizorična republikanska vlada.

Vstaji so sestavili začasno ministrstvo. Predsednik je Teofilo Braga, ki je brzojavil zunanjim ministrom vele-vlasti, da je na Portugalskem proglašena republika. Začasnemu ministrstvu predseduje voditelj portugalskih svobodomislicev 67 letni svobodomislec Teofilo Braga, ki je poleg tega, da je framazon, še lirik, epik, literarni historik, zgodovinar in časnikar. Zunanje ministrstvo je prevzel Machado, vojno polkovnik Barretto. Ministrstvo javnih del je prevzel A. L. Gomez, mornarice njegov brat, finančni minister je Bazilij Frelles. Braga je izdal oklic na armado in mornarico, v katerem poziva častnike, ki niso bili v zaroti, naj prisrežejo zvestobo republikli.

Ločitev cerkve od države.

Prva stvar, ki jo po pariških poročilih hoče izpeljati stari svobodomislec Braga, je ločitev cerkve od države, kar je pri tistih libzonskih vstaših, ki so pričeli revolucijo z umorom duhovnika, nekaj samoobsebi umljiivega. Ločitev cerkve od države nameravajo pospešiti, če obdrže v rokah oblast.

Kje se nahaja kralj?

Tega nihče ne zna. Nasprotujejo si vsa poročila o njem. Kakor sodijo na Dunaju, je kralj na varnem, ampak kraljevo bivališče namenoma skrivajo, dokler ne bo padla odločitev. Vsa poročila, kje da se nahaja kralj, si nasprotujejo. Eni trde, da je kralj že v inozemstvu, drugi da se nahaja še na Portugalskem, tretji, da je na varnem v svoji jahti ali na kakih drugih ladjah. Kraljica mati je bila pripravljena na revolucijo in je svoje premoženje naložila na Angleškem. Sodi se, da če zmaga trajno republikani, se nastani portugalska kraljeva rodbina v Londonu. Velevlasti pošiljajo vojne ladje pred Lizbono v varstvo svojih podanikov. Pretendent Don Miguel Braganza je izjavil, da se po njegovem mnenju republika na Portugalskem ne bo dolgo držala.

Vsako sredstvo nam bo dobro.

Voditelj španskih radikalcev Lerroux je pred 14 dnevi nekemu časni-

no obupnih bojev. Vedno in vedno je zopet stavil v nevarnost svoje življenje, a vselej se ga je smrt ognila. Na srečo je svoje premoženje skrnil in ga z nadarjenostjo svojega plemena celo zelo pomnožil in tako je oni človek, prvi v vojski in zboru, sedaj hodil po svetu kot trgovec z blagom iz vzhoda. Tako je zanj izginila vsa slava; imel je denarja dovolj, a miren ni bil, ker vse njegove misli je prevzelo hrepenenje po deklici, s katero se je kot otrok igral in jo že tedaj ljubil, dasi ga ona ni marala.

Celo noč je taval Kaleb okoli te palače in trpel morda toliko, kakor še nikdar poprej. Končno se je začelo dani in prikazale so se gruče zaspanih in napol pijanih veseljakov, ki so se majali domov z gostbe, moški zardelih obrazov in ženske razmršenih las. Prihajali so pa tudi drugi ljudje, marljivi državljani, ki so šli na svoje dnevno delo.

Prvi med njimi so bili cestni pometarji, ki so upali, da jim ta dan metla najde kake dragocenosti, ki so jih ljudje v gneči izgubili pri slavnostnem sprevedu. Dva sta začela pometati blizu tam, kjer je stal Kaleb; smejala sta se mu in ga vprašala, ali je morda spal v cestnem jarku in ali vé, na katero stran mora iti domov. On pa je odgovoril, da čaka, da se odpro vrata te hiše.

»No,« je rekel eden, »potem boš čakal še precej časa, kajti ta hiša ni več srečna. Njen lastnik je mrtev, padel je v vojski in nikdo ne vé, kdo bo njegov dedič.«

»Kako mu je bilo ime?« je vprašal.

»Mark, ljubljeneč Neronov, imenovan tudi Fortunat (Srečni).«

Grdo kletev jima je Kaleb zabrusil v obraz in odšel. (Dalje.)

karju, ki ga je intervjuval, izjavil, da mora postati Portugalska republika, sledila ji bo Španska. Canalejasa bomo še nekaj časa podpirali, potem pa prične mo proti njemu boj. Canalejasa bomo strmoglavili, vlado bo prevzel konservativec Maura, takrat pričnemo z revolucijo. Vsako sredstvo nam bo dobro: stavke bodo dovedle do barikad.

Pogozdovanje Krasa na Kranjskem.

Komisija za pogozdovanje Krasa na Kranjskem je za leto 1909. izdala obširno tiskano poročilo, kateremu povzamemo naslednje podatke:

I. Pogozdovanje.

Zaradi snega, ki je ležal skoro do konca meseca marca, se je zakasnilo pogozdovanje razen v Vipavski dolini, kjer so bile podnebne razmere ugodnejše.

Nasajanje je sezalo v drugo polovico meseca maja. Nasadne dobe zaradi tega ni bilo mogoče okrajšati, ker je bilo število delavcev na posameznih nasadnih objektih tudi leta 1909. Se zmerom nezadostno, dasi so se jim bile dovolile višje mezde. Da se je čim prej izvršil ves delovni načrt, je bilo treba, kakor prejšnje leto, torišča zmanjšati, njih število povečati in primerno porazdeliti na vsem operacijskem ozemlju. Tako se je ustvarilo deset delovnih ozemelj, katerih vodstvo je bilo poverjeno šestim gozdnim čuvajem pogozdovne komisije in štirim okrajnim gozdarjem.

Vse pogozdovanje se je izvršilo izključno spomlad in v lastni upravi.

Novi nasadi v letu 1909., ki jih je bilo treba omejiti v prid popravam, so obsegali površino 78-64 hektarjev (proti 104-8 hektarjev prejšnjega leta). Zanje se je porabilo 602.000 sadik, in sicer: 532.000 črnih borov, 4000 smrek, 14.000 jelk in 52.000 jelš (za plazasti svet v Učjaku pri Petelinjah).

Ti nasadi so prazdeljeni na 18 objektov v nastopnih davčnih občinah postojnskega političnega okraja:

Bač	10-49 ha,	84.000 sadik
Gabrče	3-00 »	28.000 »
Ilir. Bistrica	22-50 »	180.000 »
Knežak	3-95 »	14.000 »
Košana	1-20 »	10.000 »
Nanos	14-00 »	96.000 »
Petelinje	6-00 »	52.000 »
Trnje	5-00 »	38.000 »
Volčje	0-50 »	5.000 »
Vrhpolje	12-00 »	95.000 »

Vsi stroški za te nasade znašajo 5734 K 81 h, in sicer stane hektar nasada 72 K 92 h in 1000 sadik 9 K 52 h.

Za popravo nasadov se je porabilo 1.441.200 sadik (proti 1.203.000 sadikam prejšnjega leta), in sicer: 1.264.000 črnih borov, 166.000 smrek, 7200 macesnov, 1000 gladkih borov in 3000 jelš.

Popravila so porazdeljena na 35 objektov v nastopnih davčnih občinah postojnskega in logaškega političnega okraja:

Postojna	125.500 sadik
Bač	45.000 »
Britof	65.000 »
Famlje	52.000 »
Trnje	226.000 »
Gabrče	12.000 »
Knežak	150.000 »
Ilirska Bistrica	35.000 »
Jasen	5.000 »
Kal	45.000 »
Koritnice	7.200 »
Košana	120.000 »
Narin	65.000 »
Nanos	68.000 »
Gorenje Vreme	40.000 »
Vrhpolje	17.000 »
Palčje	142.000 »
Parje	3.000 »
Petelinje	45.500 »
Selce	47.000 »
Šembije	80.000 »
Volčje	16.000 »
Begunje	30.000 »

Za ta popravila se je porabilo 11.802 K 54 h, tako da stane sajenje 1000 sadik 8 K 18 h.

V mesna saditev v starejših nasadih črnih borov, ki naj bi se s posaditvijo plemenitejšega lesovja izpremenili v gospodarske gozde ali pa naj bi se v njih zaredili meševiti gozdi, se je izvršila na površini 11-6 hektarjev. Za to se je porabilo 58.050 sadik, in sicer: 41.000 smrek, 3000 macesnov, 11.600 hrastov, 2150 javorov in 300 gabrov.

Stroški za saditev znašajo 538 K 57 h, torej za hektar 46 K 42 h in za tisoč sadik 9 K 27 h.

Za izvršitev kraškega pogozdovanja v letu 1909. se je torej porabilo vsega skupaj 2.101.250 sadik, in sicer: 1.796.000 črnih borov, 211.000 smrek, 10.200 macesnov, 14.000 jelk, 1000 glad-

kih borov, 11.600 hrastov, 2150 javorov, 55.000 jelš in 300 gabrov.

Vsi stroški za pogozditve, izvršene leta 1909., znašajo razen upravnih izdatkov 22.855 K 5 h.

II. Dobava sadik.

2.101.250 gozdnih sadik, ki jih je bilo treba za pogozditve, se je dobilo:

1. Iz državne gozdne drevesnice v Gradišču 1.538.000 in iz drevesnice v Bršljanu 11.000, skupaj torej 1.544.000 sadik proti povračilu za izkop, zavoj in dovoz na južni kolodvor po 1 K za 1000 sadik.

2. Iz lastne drevesnice komisije za pogozdovanje Krasa na Osojnici pri St. Petru se je dobilo 19.600 sadik, in sicer: 14.000 jelk, 4200 hrastov, 300 gabrov in 1100 javorov.

3. Zaradi nezadostne zaloge sadik se je nakupilo iz zasebnih drevesnic 524.000 črnih borov; vrhutega so te drevesnice podarile: 12.000 črnih borov, 1000 gladkih borov in 650 javorov, torej skupaj 537.650 sadik, ki jih je južna železnica po znatno znižani tarifni ceni dostavila do St. Petra.

III. Poškodbe v nasadih.

Požari. V letu 1909. se je primerilo pet požarov v nasadih na površini 1-1698 ha s škodo v znesku 128 K 28 h. Žuželke so napravile le jako malo škode.

Škode po divjačini so se dognale tuintam samo pri podsajenih iglastih in listnatih sajenicah.

Glivice. Bojazen, izrečena v poročilu za leto 1908., da bolehalo nekateri kraški nasadi in trnovski občini za prezgodnjim odpadanjem igel, se je izkazala za upravičeno. Da so imele sadike črnih borov izredno rjavo barvo, so utegnile torej poleg lokalne, jako močne pozne slane povzročiti posledice suše iz leta 1908.

Hrastova medna rosa, ki je v prejšnjem letu nastopala le posamezno, se je sedaj splošno opazovala na mladih hrastovih mladikah in naraščaju iz štorov; provzročila je, da so se posušili mladi poganjki.

Vremenske nezdode. Sneg je le nezatno polomil dreve na Osojnici davčne občine Selške ip na Kalu iste davčne občine.

IV. Naredbe za varstvo in negovanje nasadov.

Varnostni zidovi (brani-ki) in jarki. Za bran proti pašni živini in požarom se je postavil v Košani in Neverkah davčne občine košanske suh zid, dolg 248 metrov in visok 1 meter, nadalje na Jerušu, Nad Lozo in na Poganu davčne občine Palčje enak zid, dolg 394 metrov. Oba sta stala 296 K.

Ker ni bilo zadosti stavbnega kamenja, sta se nadalje napravila dva požarna jarka Nad Lozo in davčni občini Palčje in ob železniški progi Postojna-Prestranek. Nadalje sta se napravila varnostna zidova na Mali gori v davčni občini Gorenje Vreme in ob železniški progi St. Peter-Gorenje Ležeče. To popravilo je stalo 197 K 40 h. Iztrebitev požarnih jarkov ob železniških progah Postojna-Prestranek in St. Peter-Gorenje Ležeče, ki ne smejo biti zarasli, je veljala 352 K 50 h. K napravam ob železniški progi je prispevala južna železnica s 50 %.

Trebilo se je v Salzerjevem nasadu davčne občine Zagorske in na Stražici in Grabnu davčne občine trnovske.

Užitki. Na Serčijah v davčni občini Stari Sušici in na Košani in Neverkah v davčni občini košanski se je dovolilo posekavati brinjeve grmiče.

Travo v kraških nasadih so kakor lani dobivali prizadeti posestniki, če so se zglasili pri gozdnih čuvajih komisije za pogozdovanje Krasa. Zglasilo se je v 22 občinah 264 strank, ki so po predpisih opravile žetev.

V. Gozdne drevesnice.

Komisija za pogozdovanje Krasa ima dve drevesnici, ki ju oskrbuje sama, in sicer na Osojnici pri Sent Petru s 1240 m² in v Vrhpolju pri Vipavi s 1230 »

skupaj s 2470 m²

V prvi se goje zlasti sadike za posaditev v vmesno saditev, druga pa prideluje nekaj sadik črnega bora za Vipavsko dolino, ki ima ugodnejše podnebje, da tam lahko bolj zarana pričinja s pogozdovanjem, kar ne bi bilo vedno mogoče, ako bi se dobavljale sadike iz državne drevesnice v Ljubljani.

VI. Gozdno nadzorstvo.

V službi komisije je, kakor doslej, šest gozdnih čuvajev, ki nimajo samo opravljati gozdnovarstvene službe, nego tudi vodijo nasadna in drugačna dela. K tem so se pritegnili tudi c. kr.

okrajni gozdarji, kar jih je nastanjenih na Krasu. V pogozditvah ob železniških progah in javnih cestah tudi železniški čuvaji in cestarji o prilikah opravljajo nadzorstvene posle. Leta 1909. je 24 takih priložnih čuvajev za to prejelo skupaj 300 K nagrade.

Gozdni čuvaji so leta 1909. ovadili komisiji 43 prestokov zoper določila gozdnega zakona, in sicer:

1 zaradi samovoljnega kleščenja, 5 zaradi neupravičene dobave gozdne trave, 36 zaradi paše po nasadih, 1 zaradi zatajitve ognja v nasadu.

O teh ovadbah so pristojne politične oblasti kazensko postopale ter izvršile postopek v 41 primerih.

Prestopki so bili vobče manjšega pomena.

VII. Nasadni kataster.

Na podstavi zakona o pogozdovanju Krasa na Kranjskem z dne 9. marca 1885., dež. zak. št. 12, je bilo koncem leta 1908. pravomočno vpisanih v nasadni kataster:

V postojnskem okraju 3893-37 ha; v logaškem okraju 97 ha. Skupaj 3900-37 ha.

Stanje nasadov koncem leta 1909. 2682-52 ha; proti katastrski površini 3945-10 ha je treba še pogozditi 1262-58 hektarjev.

VIII. Pregled denarnega gospodarjenja.

Vsi dohodki, kar jih je imela komisija za pogozdovanje (1886—1909), so znašali 581.755 K 18 v, in sicer:

Državni prispevek 442.446 K; deželni prispevek 67.000 K; drugi prispevki 28.330 K 96 v; obresti naloženih denarjev 7100 K 68 v; globe za gozdne prestopke 26.653 K 56 v; razni dohodki 10.223 K 98 v.

Stroški: 576.755 K 33 v, preostanek 4999 K 85 v.

Kolera.

Po poročilih ogrske notranjega ministrstva od 5. t. m. se je v razen že znanih okrajih pojavila kolera v komitatih Ostrogon, Neuta in Zala na Ogrskem, v Sremu in Virovitici v Slavoniji. — Iz Zagreba se poroča, da je v Borovem obolelo 11 oseb na kolero, od katerih je že 8 umrlo. Doslej se je na Hrvaškem pojavila kolera samo v kraji, ki leže ob Donavi. — V Zungulduku ob Črnem morju je 3. in 4. t. m. obolelo pet oseb na kolero, ena pa je umrla. V Erzerumu je nekdo umrl vsled kuge. V Carigradu so v zadnjih 24 urah obolele 3 osebe na kolero, od katerih sta 2 umrli. V Trapenzuntu je od 16 septembra obolelo 290 oseb na kolero, 162 pa umrlo. V vilajetu Erzerumu je od 22. avgusta obolelo 469 oseb na kolero, 309 umrlo. — Iz Tokia se poroča, da se kolera v notranjosti Japonske vedno bolj širi.

Dnevne novice.

+ »Slovenski klub« v kranjskem deželnem zboru je imel včeraj dopoldne in popoldne sejo. Po klubovih statutih se klub ob vsakem jesenskem zasedanju konstituira. Klubovo načelnništvo se je sledeče konstituiralo: načelnik dr. Ivan Susteršič, načelnikov namestnik dr. Janez Ev. Krek. V parlamentarno komisijo: Povše, Pogačnik, dr. Lampe, dr. Pegan. Po statutu sta virilista parlamentarne komisije klubov načelnik in njegov namestnik. Danes ob 10. uri dopoldne je razpravljal klub o cestnem zakonu. Finančni odsek ima posvetovanja o proračunu v ponedeljek.

+ Kako delajo naši poslanci. Klub deželnozbornih poslancev S. L. S. marljivo deluje in ima slehern dan dolgočasne seje. Zdaj se posvetuje o novem cestnem zakonu, ki bo prišel v tem zasedanju v deželnem zboru na vrsto. Debate so temeljite in zlasti naši kmečki poslanci posegajo obširno vanje s stvarnimi predlogi, ki spričo tega, upravno in gospodarsko tako važnega in globokosegajočega zakona, kažejo veliko poznavanje vseh vprašanj, ki pridejo tu v poštev in potrebe dežele in ljudstva. Poslanci S. L. S. se vsikdar zavedajo velike odgovornosti, ki jo imajo nasproti ljudstvu in javnemu blagru in je pri njih popolnoma izključeno, da bi najmanjšo stvar, ki se dotika ljudskih interesov, sklepali tjevendan ali pa na komando, kakor natolcujejo nasprotniki, ki sami res tako delajo, ker je njim le za osebe in osebne koristi, ne pa za ljudstvo, ki ga sovražijo. — Kakor od začetka zasedanja sem, tako je tudi danes klub poslancev S. L. S. v deželnem zboru imel sejo od 10. ure dopoldne do enčetrta na eno popoldne, seja se pa nadaljuje ob 4. uri. Veliko dela imajo zlasti naši deželni odborniki. Klubovih sej se vsi poslanci

udeležujejo polnoštevilno — izostati sme kdo le iz prav tehtnega razloga in zato zaprositi načelnika. Danes sta manjkala samo dva. Čisto po pravici je načelnik naše stranke zaklical včeraj v deželnem zboru, da je S. L. S. stranka resnega dela!

+ Zmešani liberalci. V »Narodu« beremo cel članek, v katerem se trdi, da je dr. Šusteršič »ponižen vladni psiček«, ki »liže pete baronu Schwarzu«, v deželni zboru pa so dr. Tavčar, Triller in Novak opetovano klicali, da baron Schwarz »ponižno poslušaj Šusteršiča« in da je dr. Šusteršič »Schwarzov angelj varuh«, ki ga »komandira«. Kako se to vjema? Prehod od angelja varuha do ponižnega psička je pač prehud. Ampak liberalci sami že ne vedo več, kaj čečkajo in vežejo. Saj ni čuda, ko so sami o sebi na nejasnem in Peter ne vé, kaj hoče Pavel. Kako naj bi potem pametno sodili o drugih?

+ Sokoli v znamenju gnojnice in kolov. Od Sv. Križa pri Kostanjevici se nam piše: V nedeljo zvečer krog desete ure, dne 2. t. m. so se vračali tukajšnji Orli iz Škocijana, kjer se je ustanovil nov Orel. Ko so z vozom dospeli v Sv. Križ, napade jih kar naenkrat tolpa Sokolov z gnojnico, koli in revolverji. Trije Orli so bili ranjeni s koli, med njimi dva do krvi. In komaj so to storili, Orli še niso imeli časa poskakati z voza — so Sokoli kot zajci pobegnili in se poskrili. Res pravcato junaštvo, napadati zavratno in potem bežati! — Sicer pa Sokoli, le naprej v znamenju kolov in pretepa, tako se pokažete v najlepši luči; pošetni fantje vas bodo spoznali in izprevideli, da prave izobrazbe in značajnosti imajo iskati samo pri Orlih.

+ Konferenca za dekanijo ljubljanske okolice, bo v sredo 12. oktobra na Rudniku dopoludne ob deseti uri.

— Župnijskega izpita v jesenskem terminu so se udeležili naslednji čl. gg.: Gregorič Josip, ekspozit v Št. Vidu pri Brdu; Križek Feliks, župni upravitelj na Sv. Gori; Kurent Alojzij, kaplan v Krškem; Lavrenčič Anton, žup. upravitelj v Velikih Poljanah; Lavtar Josip, župni upravitelj na Gori pri Sodražici; Majdič Francišek, beneficiat na Vačah; Orehek Andrej, kaplan v Dobropoljah; Papež Anton, kaplan v Sv. Križu pri Litiji; Vovko Francišek, kaplan na Vrhniki.

— Za ribniško dekanijo se bo konferenca Sodalitatis Ss. Cordis vršila dne 19. oktobra ob pol 11. uri pri Sv. Gregoriju.

— Roparski napad. Ko se je 75 let stari posestnik Damijan Likovič iz Podbukovja na Krki dne 5. oktobra vračal iz sejma od Sv. Antona na Zdanski rebri, napadel ga je neznan ropar s sekuro. Zadal mu je močan udarec med pleča na hrbet in mu oropal 280 K, ki jih je izkupil za prodano kravo. Nekateri pravijo, da je bil v bližju še en lopov. Mogoče, da sta bila znana sejmarska sleparja. Moža so prepeljali v bolnišnico in bo težko okreval.

— Razpis učiteljskih služb. V šolskem okraju ljubljanske okolice sta razpisani v stalno nameščenje nadučiteljski službi na šestrazrednici s štirimi paralelkami na Viču in na dvo-razrednici v Št. Jurju pri Grosupljem. Prošnje je vlagati do 1. novembra t. l.

— Kmetijski vajenci. Na deželno pristavo v Robežu oziroma v Goričanih sprejmejo se s 1. novembrom 1910 štirje vajenci za teoretično in praktično izobrazbo v živinoreji, pašništvu in travništvu. V poštev pridejo samo kmečki sinovi, namenjeni, da svoj čas prevzamejo podedovano posestvo, kar je dokazati z županstvenim potrdilom. Učna doba traja eno leto. Hrano in stanovanje dobe na deželne stroške. Za obleko in obutež se jim bo izplačevalo na mesec po 10 K. Prošnje je vložiti do 15. oktobra t. l. na deželni odbor v Ljubljani. Priložiti jim je razum omenjenega potrdila krstni in domovinski list, šolska izpričevala in dokazila o morebitnem dosedanjem praktičnem delovanju.

— Iz dalmatinskega deželnega zbora poročajo, da je odstopil deželni odbornik Ante Radič. Mandat je odložil poslanec »Hrvatske stranke« duhovnik Ribičič. S tem je eden glavnih vzrokov pravaške obstrukcije odstranjen.

— Otvoritev stične proge Tezze—državna meja (Primolano) lokalne železnice Trident—Tezze—državna meja (Valsugana-železnica). Stična proga Tezze—državna meja (Primolano) lokalne železnice Trident—Tezze—državna meja se je otvorila 21. julija t. l. z vlakoma št. 4028, odhod iz Tridenta ob 6. uri 10 minut zjutraj in št. 4020, odhod iz Primolano ob 8. uri 20 minut zjutraj za osebni promet. Promet tovornih vlakov se je pričel 1. avgusta. Pri tem se je otvorilo postajo Tezze za celoten

promet in postajo Grigno začasno kot avstrijsko mejno postajo za carinsko službo. Istočasno se je otvorilo med postajama Villazzano in Pergine ležečo postajo Roncogno za celoten promet.

— Umrla je dobro znana in spoštovana Frančiška Gerčar rojena Teran v Dupeljnah pri Brdu. N. v m. p.!

— Nesreča. Iz Prežganja pri Litiji se poroča: V vasi Volavljve so pasli dne 2. oktobra pastirji krave in ovce. Zakurili so ogenj pod staro in votlo črešnjo, da je pogorela in padla na pričujoče pastirje. Zadela je 11-letnega Marka Jerebič-a tako na glavo, da je ponoči umrl. Pastirji si nikoli kaj pridnega ne izmislijo.

— Podpisani sem izgubil dne 5. t. m. srebrno Roskopf-uro s tremi pokrovi in srebrno verižico s srebrnim ključem na Viču v bližini mesarja Franca Gutnika na državni cesti. — Franc Gostiša, Bevke št. 58, p. Vrhnika.

— Nesreča z avtomobilom. V ponedeljek 3. t. m. je pridrivil avtomobil z neznano številko iz Bohinja proti Lescam. Baje so se sedele v njem tri neznane osebe. Krog ene ure popoldne zaletel se je avtomobil s tako silo v voz Jaka Kocjančiča, posestnika iz Gorij, da je njegovi kobili odbil nogo. Lepo žival, cenjeno 700 K, je moral posestnik takoj oddati konjaču. Nezaslišano in vse graje vredno pa je, da je avtomobil, ne zmeče se za nesrečo, brezbrizno, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, odpeljal dalje po cesti. Posestnik trpi občutno škodo. Ker pa avtomobil ni imel številke, se do danes še ni moglo dognati, kedo je bil oni, ki se je vozil v njem. Žendarmija je bila takoj obveščena in sedaj zasleduje brezsrčnega avtomobilista. Slavno občinstvo iz Bohinja do Lesec se v javnem interesu naprosi, naj, ako je komu znana številka avtomobila, oziroma njega lastnik, ali osebe, ki so se v njem vozile, naznani oblasti.

— Tomašičevo nasilje v Senju. Hrvaška vlada je 5 t. m. nazpustila občinski zastop v Senju in za komisarja imenovala okrajnega predstojnika Šikiča, ki je ondi pripravljala tla za volitve t. j. za vladnega kandidata. »Hrv. Pravo« opozarja Tomašiča na Senoino: Čuvaj se senjske ruke!

— Razstavo perutnine, golobov in kuncev otvorijo 31. t. m. v Osjeku.

— Andrija Fijan odlikovan. Umirljeni mnogoletni in velezaslužni upravitelj zagrebškega gledališča je dobil od cesarja veliki križ Fran Josipovega reda.

— S ponarejenim 50kronskim bankovcem je plačal vožni listek na Jesenicah pri kolodvorski blagajni neki tujec, ki je bil po govorjenju Hrvat ali Srb.

— Osebna vest. Davčni upravitelj Fran Kavčič je imenovan za višjega davčnega upravitelja v področju tržiškega finančnega ravnateljstva.

— Za dr. Luegerjev spomenik na Dunaju je nabраниh doslej 27.000 K.

— Civilnosodniških depozitov je na Kranjskem 18,243.213 K, na Primorskem 37,437.539 K, na Štajerskem 100,051.438 K, na Koroškem 23,368.230 kron, v Dalmaciji 8,920.151 K, v celi Avstriji skupno 1,042,358.656 kron,

— Svarilo. Da bi si pridobili denarja za svoje narodno-napadalne namene se Nemci neženirano poslužujejo zelo dvomljivih sredstev. Tako na primer prodajajo vžigalice, ki imajo na škatljicah prilepljeno etiketo, iz katere se čita, da so vžigalice v namen veteranskih društev. Ako se pa malo natančneje ogleda škatljico, se opazi, da je označena etiketa samo prilepljena čez drugo, na kateri se bere, da gre dobiček od vžigalic v blagajne nemško-ofenzivnih društev a la Südmark in Schulverein. Opozarjamo radi tega naše somišljenike, da se ne pustijo motiti pri nakupovanju vžigalic. Najboljše je, ako se ne da premotiti od nobenega fingirane namena in se dosledno kupuje samo vžigalice v korist obmejnim Slovence, ker meja zelo in nujno rabi.

— »Knjiga o lepem vedenju«. Spisal Urbanus. Založila »Katoliška Bukvarna«. Ta krasna in koristna knjiga, o kateri smo včeraj kratko, pa bomo kmalu obširneje poročali, je sedaj že na razpolago v dveh izdajah. Cena za broširano knjigo v navadni izdaji 2 K 50 vin., za elegantno in trpežno vezano knjigo na finem papirju 4 K.

Za gostilničarje. V zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani je izšla pravkar na lepem trpežnem popirju tiskovina »Zapisnik tujcev«, ki je vsakemu gostilničarju v mestu ali na deželi, ki prenočuje tujce, neobhodno potreben. Cena legi 80 v.

Cenilnik jedil in pijač za gostilne se dobi istotam na finem trpežnem popirju tiskan in velja vsak izvod 6 vin.

Naročajte „Slovenca“.

HRVAŠKI ČLANI V DELEGACIJAH.

Nekaj v parlamentarizmu nenavadnega si je dovolil hrvaški ban ob včerajšnjih volitvah v delegacije v ogrsko-hrvaški zbornici. Kakor znano, je vladajoča stranka na Hrvaškem doslej še vedno koalicija in je tudi državnozbornsko zastopstvo iz njenih vrst. Naravno je, da vsak klub sam izmed sebe določi člane, ki se imajo poslati v delegacije ter je to tudi edino dopustno v parlamentarizmu. Hrvatsko-srbski klub je tudi v svoji seji 3. t. m. iz svoje srede nominiral kandidate za delegacije in jih pravočasno naznanil predsedstvu mažarske narodne stranke. Toda v seji 5. t. m. je zbornična večina izvolila čisto druge delegate, ki jih je imenoval ban Tomašič, in sicer: Šipuš, grof Pejacevič, dr. Grahovac in Šandor Popović, kot namestnik pa Vaso Mračević. Iz magnatske zbornice sta izvoljena grof Kulmer in kot namestnik podban Chavrak; ta dva sta bila tudi v listi koalicije.

Razumljivo je, da vlada v vrstah koalicije vsled tega veliko ogorčenje — bodisi pristno ali narejeno. Mažarski večini tudi ni posebno prijetno pri srcu, kar kaže njen nerodni izgovor, češ, da so se volitve vršile v veliki zmedbi. Sicer pa »Pokret« piše, da obvezuje izvoljene hrvatsko-srbske delegate častna beseda, da se bodo držali sklepov svojega kluba; njih dolžnost je tedaj, da ali položijo mandat v delegacije ali pa svoje poslanstvo.

IZGREDI V BEROLINU.

5. t. m. so se ponovili v Moabitu polični izgredi delavcev. Teroristi so napadli delavca Wellschmidta, ki so ga pobili na tla. Bil je ves krav ter je odšel domov, da se omije. Ko je prišel zopet na cesto, ga je pograbilo šest soc. demokratov ter vleklo v neko gostilno, kjer so mu med grožnjami prepovedali, delati nadalje pri tvrdki Kupfer & Comp. Potem so ga peljali v nek osamljen kraj, kjer so ga zopet pretepli. Končno so ga izpustili z grožnjo, da ga bodo ubili, ako bo delal pri omenjeni tvrdki.

Štajerske novice.

š »Kres« v Gradcu priredi prihodnjo nedeljo dne 9. t. m. vinsko trgatve v restavraciji »Zum grünen Anker«, Leonhardstrasse, št. 3. — Prvotno se je imela veselica vršiti v neki drugi gostilni, a ista nam je v zadnjem hipu prostore odpovedala pod pretvezo, da se boji vsenemških razgrajčev. Zopet dokaz, kako težavno stališče imamo graški Slovenci nasproti nemški oholosti. No, zabava se bo v kljub temu vršila in upamo temvečje udeležbe od strani zavednih graških Slovencev.

š V mariborsko bogoslovnico je vstopilo na novo 17 gospodov in sicer: Benko Leopold, Bohak Jakob, Guček Karol, Hanžič Ivan, Klobasa Andrej, Kozar Martin, Kuk Jožef, Pavlič Vid, Petrin Franjo, Pinter Mihael, Slavič Ivan, Somrek Anton, Šlik Alojzij, Štiglic France, Turk Mihael, Veber Franc, Vrečko Jožef. Res razveseljivo dejstvo, če pomislimo, koliko mora danes duhovnik trpeti in kako si vse prizadeva, da bi mladega abiturienta odvrnilo od bogoslovja.

š Železniška nesreča v Mariboru. Včeraj popoldne je trčnil pri vhodu v postajo Maribor od Spielfelda prihajajoči tovorni vlak v večje število ondi stoječih vozov. Šest voz je močno poškodovanih, sprevodnik Heida je ranjen.

š Odvetniški koncipijent aretiran radi krivega pričevanja. V Gradcu je bil včeraj aretiran koncipijent odvetnika dr. Schaleka, dr. Moritz Wechsler, ker so ga obdolžili, da je nagovarjal dve pričji, naj obe enako izpovesti. Dr. Schaleka niso mogli aretirati, ker je nevarno bolan. Kakor se danes poroča, so dr. Wechslerja že izpustili, ker se je preiskovalni sodnik prepričal, da obdolžitve ni bila resnična.

š Zaročil se je v Rogatcu zdravnik Franc Tiller z gđeno. Liziko Berlizgovo.

š Služba ravnatelja se razpisuje za Cirilovo tiskarno v Mariboru. Prosilci naj vpošljejo prošnje do zadnjega tega meseca na naslov: Katoliško tiskovno društvo.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Ljubljanske novice.

lj Umrl je danes ob pol 8. uri zjutraj v tukajšnji bolnišnici g. Ivan Tosti, gostilničar v Ljubljani. Pokojni je bolehal že dalje časa, vendar pa je pri I. kranjski tovarni mineralnih voda, kateri zadrugi je bil večletni načelnik, do 5. septembra t. l. opravljal njemu odmerjeno opravilo ter se je podal v bolnišnico šele v trenutku, ko so ga že popolnoma moči zapustile. Ivan Tosti je bil od leta 1899 do 1902, in od leta 1905 do spomladi letošnjega leta tudi načelnik tukajšnje gostilniške zadruge. Pri I. kranjski tovarni mineralnih voda je načeloval od 22. maja 1906 do danes. Po njegovi inicijativi se je ustanovila zadruga za izdelovanje sodavice, sadnih sokov itd., Katera od leta do leta zavzema širši delokrog, nadalje je ustanovil mojstrsko in pomočniško bolniško blagajno gostilničarske zadruge, vpeljal je tudi kuharske in servirske poučne tečaje za gostilniško stroko, katerih se je udeleževalo znatno število oseb iz cele Kranjske. Pokojnik je zelo agilno deloval tako pri obrtni ali pa produktivni zadrugi, katerim je bil bodisi odbornik ali pa načelnik. Nekaj časa je bil tudi ljubljanski občinski svetnik, a ne dolgo, ker se ni prav nič strinjal z »vzornim« ljubljanskim občinskim gospodarstvom liberalne klike. Rajni Tosti je bil tako drzen, da je včasih grozil ne samo v klubu, marveč tudi v javni seji, liberalni generalni so zato gledali, da so se ga v občinskem svetu iznebili. Bog marljivemu zadržnemu delavcu in njen spomin in lahka zemlja!

lj Prosimo za blagohotne odgore gospode, ki so dobili pisma radi predavanju S. K. S. Z.

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v nedeljo, 9. t. m. ob pol 11. uri v dvorani »Rokodelskega doma« svoj redni mesečni shod. Na dnevnem redu so važne zadeve. Zlasti naj se zanesljivo shoda udeleže vsi člani, ki se udeležujejo ali ki se hočejo udeleževati strokovnih tečajev, ki jih društvo prireja. Krojaški strokovni tečaj se je že pričel, črevljarski se prične 23. t. m.

lj Za »Rokodelski dom« v Ljubljani je darovala neimenovana dobrotnica po vlt. g. Petru Jancu, mestnem kaplanu in katehetu pri Sv. Jakobu v Ljubljani, 5 K. — Bog plačaj!

lj Seja odbora »Ljubljanec« je danes ob pol 9. uri zvečer.

lj Na ljubljanskem učiteljsku je razpisano za drugi semester šolskega leta 1910/11 mesto glavnega učitelja za nemščino in slovenščino.

lj Imenovanje. Finančno ministristvo je imenovalo finančnega komisarja Val. Žuna in Ivana Milohnoja za fin. tajnika pri fin. ravnateljstvu v Ljubljani.

lj Prvotni imenik porotnikov bo razporejen od ponedeljka dne 10. t. m. skozi osem dni v mestnem zglaševalnem uradu vsakomur na vpogled, kjer se tudi lahko naznanjajo morebitni ugovori proti sestavi tega imenika.

lj Rok za oddajo popisovalnih pol za šolsko matico poteče prihodnji ponedeljek, na kar posebno opozarjamo hišne gospodarje, odnosno njih namestnike. Oddati pa se morejo tudi popolnoma prazne pole.

lj Umrlj so v Ljubljani: Pavel Alič, hiralec, 72 let. — Anton Ježek, prevžitkar, 69 let.

lj Sumljiv aretovanec. Kakor že znano, je začel dne 3. t. m. na Ilovici goreti kozolec posestnice ge. Marije Ahlinove, v katerem je bilo deset voz mrve in je pogorel do tal. Tretjo noč potem pa se je vnel kozolec posestnika Jesiha iz Rudnika, ki je bil od tega oddaljen kakih 300 korakov in je bil istotako tudi ta vpepeljen z vsem! gospodarskim orodjem. Ker takrat pri kozolcih izmed domačih ni imel nikdo ničesar opraviti, se je takoj sklepalo, da sta bila oba ognja zanetena iz zlobnosti, ali pa po nerodnosti kake tuje osebe. Policija je takoj poizvedela, da so hodili pod kozolca prenočevati neki individui, po katerih je jela poizvedovati. Dne 4. t. m. je napravila po barju pogon in aretovala nekega Antona Bambiča, ki je hodil tja prenočevati in ga izročila deželnemu sodišču.

Razne stvari.

Marja Konopnicka znamenita poljska pesnica je nevarno obolela v Varšavi. Stara je 64 let in je malo upanja da bi okrevala.

Vlom v čenstohovsko cerkev. Kakor znano, je bil preteklo leto izvršen vlom v znamenito božjepotno cerkev v Čenstohovem ter je bilo ob tej priliki ukradenih mnogo dragocenih predmetov iz nje. Dognalo se je, da je vlomil v cerkev menih samostana v Čenstoho-

vu, Damar Maczoh, s pomočjo cerkovnika. Maczoh je potem s svojo ljubimko, neko telegrafistino, pobegnul, ter je s prodanim ropom živel zelo sijajno in zapravljivo. Rop je v zvezi tudi z velikim umorom, ki je povzročil pred nekaj meseci veliko razburjenje. V nekem ribniku pri Čenstohovem so našli divjan, v katerem je bilo skrito človeško truplo. Sedaj so v truplu spoznali brata meniha Maczoha, pošt. uradnika, ki je bržkone zvedel o činu brata ter ga je in umoril, da ga ne bi izdal. Ruske oblasti so naprosile avstrijske in ruske, naj pomagajo zasledovati ubeglega meniha.

Iz Pariza v Tokio v enajstih dneh. Predsednik japonskih železnic baron Hirai se nahaja sedaj v Parizu radi dogovora o osnovi, ki se ima oživitvoriti: direktni vlak iz Pariza v Tokio. Japonska gradi sedaj od Mukdena do koreanske obali železniško progo. Vlak, ki gre iz Pariza, bi po sibirski železnici došel do Mukdena, od tam do Fuzana, kjer bi se ukrcal na trajekt, ki ga pripelje v devetih urah v Simonoseki, za en dan pa bi došel v Tokio. Vožnja bi trajala enajst dni. Koliko bi se prihranilo časa potnikom, ki potujejo sedaj s parniki iz Marseille do Japonske dva meseca.

Stavka v predilnicah na Angleškem. 2. oktobra je ustavilo promet 700 bombažnih predilnic na Angleškem. V tovarnah je uposlenih 140.000 delavcev. Bati se je, da bodo tudi ostale stroke predilnic ustavile delo, vsled česar bo brez posla in kruha nad 600.000 ljudi. Doslej še ni bilo nikjer izgredov. Zastopnik trgovinskega ministrstva posreduje med delodajalci in delavci.

Prav po rusko. V Varšavi so štrajkali uslužbenci poulične železnice. Bilo jih je 600. Policija je sklenila, da prav po rusko konča štrajk. Aretirala je vseh 600 stavkajočih uslužbencev in jih zaprla. Zjutraj in opoldne spremlja cel polk stavkajoče uslužbence iz ječe. Vsakega voznika in izprevodnika stražijo štirje vojaki in morata izpolnjevati svojo službo v senci bajonetov. Zvečer jih zopet vtaknejo v zapor. Tako vozi ob varšavski stavki na poulični železnici 100 voz.

Slavni češki umetnik v Južni Ameriki. Slavni češki umetnik Ivan Kubelik namerava prihodnje leto napraviti umetniško potovanje v Južni Ameriki. Kubelik dobi za 100 koncertov honorar en milijon kron.

Nesreča z avtomobilom. Dne 2. t. mes. se je dva kilometra pred Müzzuschlagom z vso silo zaletel nek avtomobil v železniško pregrado, da je odletel po strmeh nasipu ter se popolnoma razbil. Voznik avtomobila, tovarnar Henrik Löwinger iz Dunaja, si je nevarno pretresel možgane. Njegov drug trgovec Ignacij Brettmann iz Carigrada si je zlomil nogo ter se sploh tudi drugače poškodoval. Ostale osebe v vozu, dva gospoda in neka dama, so bili le lahko ranjeni.

Bedo bosenskih mohamedanskih izseljencev na Turškem opisuje neki potnik v »Hrv. Dnevniku«. Žive v največji revščini; dela in zaslužka je ondi malo, a kar daje turška vlada starim in bolnim ni dovolj za življenje, a preveč za smrt. Naseljujejo se Bosenci v Skoplju in vse do srbske meje, češ, da si tako Turčija zagotovi zveste podanike na tej vroči zemlji. V mestih so jim že zgradili nekaka človeška bivališča, a zunaj po deželi žive v šotorih in kolibah, takorekoč pod milim nebom, zemlja pa je goli kamen. Kaj bo z njimi pozimi? Najslabše krajevne in socialne razmere v Bosni pomenjajo pravi raj nasproti razmeram, v katerih žive ti nesrečniki, zapeljani k lahkomišljeni izselitvi po srbski propagandi, kakor se to v obče priznava.

Trikratna svatba črncev na Dunaju. Na dunajski mednarodni lovski razstavi imajo tudi posebno vas afrikanških zamorcev, ki so preteklo soboto praznovali trikratno svatbo. Ze dalje časa so se črnici pripravljali na to svečanost. Med njimi je vladala vsled tega precejšna razburjenost, kajti trajalo je precej časa, predno so se mogle odstraniti vse zapreke za sklenjenje novih zakonov. Deloma je manjkala snubcem zadostna odkupnina za ženske, in posamezni črni ženini so imeli že po eno ali dve ženi, ki so se v svoji ljubosumnosti upirale z vso silo posvečanemu gospodinjstvu. No, rešilo se je vse povoljno. Končno je bilo za odkupnino denarja dovolj, tudi strasti prvih žen so se pomirile, tako da ni bilo pomembnim slovesnostim ničesar več na potu. Svatje in družice ženinov

in nevest so nudili s petjem in igrani primieren značaj važnemu trenutku ter so tekmovali v boju in plesu neporočencem na čast. Slovesnosti so se udeležili vsi prebivalci zamorske vasi ob svitu gorečih bakelj, Dunajčanje pa so se divili navadam zamorcev, ki so postali za časa svojega bivanja na Dunaju zelo priljubljeni med obiskovalci razstave.

Iz Rima.

Ne vem če ste v Ljubljani kaj bolj slovesno praznovali god vašega presvetlega cesarja nego smo ga praznovali mi tukaj v Rimu. Slovesno z zelenjem in draperijami okrašena cerkev sv. Marije varhinje duš (s. Maria dell' Anima) se je proti pol 11. uri začela polniti z najodličnejšim občinstvom avstro-ogrsko in nemške kolonije, pa tudi raznih drugih prijateljev Avstrije in našega osivelega vladarja. Zastopane so bile skoro vse narodnosti, ki jih družijo slavno habsburško žezlo. Izmed Slovanov: Čehi, Hrvati, Slovaki, Slovenci, dalje v veliki večini Nemci avstrijski in oni iz Nemčije, sploh je bila cela nemška kolonija na nogah, tudi precej Ogrrov, nekaj Francozov, Nizozemcev, Amerikancev, veliko Italijanov, tako da je bila prostorna cerkev navsezadnje takorekoč nabito polna.

Sveto mašo je opravil škof Avguštin Schiner iz Milwaukeeja v Severni Ameriki. Azistirali smo v koru duhovniki iz Anime z rektorjem, prelatom Lohningerjem na čelu, pri oltarju pa avstrijski germaniki v svojih lepih po celem Rimu in drugod zlasti v slikarskih krogih dobro znanih rdečih talarjih.

Poseben sijaj so slavnosti dajali trije kardinali, ki so bili pri sveti maši navzoči: papežev državni tajnik Merry del Val; prefekt kolegija de Propaganda Fide, kardinal Gotti in kardinal Gaspari; dalje so bili navzoči izmed cerkvenih prelatov: mnsgr. De Waal, rektor kolegija v »Camposanto tedesco«; znani starinoslovec in pisatelj povesti iz prvih krščanskih časov, mnsgr. Willem, mnsgr. Jaquemin, mnsgr. Csiscarek itd.; izmed svetnih dostojanstvenikov oba diplomatska zbora pri Sveti Stolici in na Kvirinalu z obema poslanikoma na čelu, dalje upravni svet Anime in Camposanta; udeležili so se rektorji raznih cerkvenih zavodov, predstojniki raznih redov in mnogo drugih vernikov.

Pevski zbor oziroma »Scuola Gregoriana«, pod vodstvom msgr. Müllerja, je ta dan dobro pel prekrasno, čudovito voljno, nedopovedljivo nežno »Petrosijevo mašo« »Missa pontificalis I.« v cis-molu oziroma cis-duru. Ta maša, dobro peta, naredi vselej čudovit utis na poslušavca, čeprav ni kdovekak glasbenik. Seveda morajo biti na razpolago čisti, dobri, visoki tenorji; zakaj češki glasovi so strnjeni v enega, ki seveda ne more iti posebno visoko, zato pa tenor tembolj plava v višavi. Kdor ima dovolj lepih basov in čistih, visokih tenorjev, naj jo poizkusi, ne bo mu vito voljno, nedopovedljivo nežno Pežal, seveda mora biti tudi organist obdarjen vsaj z zmerno spretnostjo.

Taka slavnost človeka v tujini povzdigne, domoljubje z novo silo vzplamti. Sicer je res, da v Avstriji še nismo dosegli tega, kar želimo in nam je ravno po sedanjem vladarju zajamčeno vsaj v temeljnih državnih postavah; vendar pa če človek to pomisli, ko se mu obzorje odpira in razmere in duha spoznava, ki vlada po drugih državah, potem mora reči, da bi nam, ki smo katoličani in Slovenci, še nikjer tolikšnega kosa kruha ne rezali, kolikoršnega sedaj dobivamo. Zato pa iz tujine navdušen klic: Živela mogočna Avstrija!

Hribar proti Ploju.

Bivši župan Ivan Hribar je poslal »Agr. Tagblattu« z ozirom na izvajanja hofrata Ploja o njegovi nepotrditvi v »Hrv. korespondenci« daljšo izjavo, v kateri sicer z glase-rokovicami prijema tega čudnega moža, a prijema ga vendar in postavlja njegovo postopanje v ti reči v tisto luč, kakor smo je postavili mi. Očita nam zahrbtnost in glavno krivdo na svoji nepotrditvi. Kajti takrat, ko je Ploj stopil v akcijo in začel mešetariti za Hribarjevim hrbtom s Tavčarjem in Trillerjem glede naslednika na župansko stolcu, njegova nepotrditve pri osrednji vladi še nikakor ni bila odločena. Cisto jasno je, da je morala vlada, kakor hitro je prišel Ploj k deželnemu pred-

sedniku z vprašanjem, kaj bi vlada porokla h kakemu drugemu članu občinskega sveta, — dobiti vtis, da se hoče Hribarja žrtvovati in da njegova nepotrditve ne bo povzročila nobenega resnega konflikta. Ako je Ploj v tem smislu poročal tudi ministru Haerdtlu, bodi puščeno na stran, a da je tako poročal baron Schwarz, je samoposebi razumljivo. — Tako je torej sedaj z najkompetentnejše strani konstatirano, da Hribarja niso spravili »klerikalci«, marveč da je tu »vrana vrani oči izključevala«, dasi pravi pregovor, da se to ne zgodi. Cesar ni možna prava vrana, tega je zmožen hofrat žalostne postave . . . Ne moremo drugače nego da ob tej priliki »Savezu Južnih Slave- na« ponovno čestitamo na vrednem predsedniku.

Telefonska in brzojavna poročila.

MINISTRŠKE KONFERENCE.

Dunaj, 7. oktobra. Danes sta imela ogrski ministrski predsednik Khuen-Hedervary in ogrski finančni minister Lukacs daljši pogovor, nakar je bil ogrski finančni minister sprejet od cesarja v daljši avdienci. Nato so imeli daljši pogovor Bienert, Khuen-Hedervary in oba finančna ministra. Khuen ostane tudi jutri še na Dunaju in bo jutri od cesarja sprejet v avdienci. — Včerajšnja skupna konferenca ni imela nikakega pozitivnega uspeha. Diference o narodnih zahtevah v armadi še niso poravnane in se bode poizkušalo jih poravnati tekom delegacijskih zasedanj.

ŠKOFOVSKE KONFERENCE.

Dunaj, 7. oktobra. Škofovske konference se prično 5. novembra in bodo trajale tri dni.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

Kje je portugalski kralj Manuel?

Gibraltar, 7. oktobra. Jadrnica »Amalija« s kraljico materjo in infantom na krovu je ob 11. uri ponoči priplula v tukajšnjo luko. Baje sta na krovu tudi kraljica udova Marija Pia in kralj Manuel.

Dunaj, 7. oktobra. Iz Londona je ravnokar prišla uradna brzojavka, ki javlja, da je portugalska kraljeva družina opolnoči se izkrcala v Gibraltarju in sicer kralj Manuel, infant Alfonz, kraljica mati, kraljica udova in vojvoda oporški, stric kralja Manuela. Kraljeva rodbina se je na ladji takoj prepeljala na breg in se v vozu odpeljala v poletni gradič angleškega guvernerja. Ta gradič leži na Punto de Europe.

Španska bo priznala republiko na Portugalskem.

Madrid, 7. oktobra. Ministrski predsednik Canalejas je izjavil v zbornici, da ima španska vlada o dogodkih na Portugalskem nasprotujoča si poročila. Nekatera poročila govore o novih bojih, republika da še ni popolnoma zmagala, če pa prodre, bo Španska republika na Portugalskem priznala. Španske ladje so odplule v varstvo španskih podanikov, čete ob meji so dobile instrukcije za vse slučaje.

Kraljeve palače pograne v zrak. — Žrtve.

Madrid, 7. oktobra. Iz Portugalske prihaja poročilo, da so republikani kraljeve palače pogrnali v zrak. Aretiranih je na Portugalskem več višjih častnikov in bivši minister Frankovega kabineta Cordello. Pri počestnih bojih je bil ubit predsednik prejšnje vlade Souza. Ubila ga je granata, ki je priletela v njegovo hišo.

Pariz, 7. oktobra. Listi poročajo, da je število pri revoluciji usmrtenih oseb več sto.

Porušeni železniški mostovi.

Lisabona, 7. oktobra. Revolucijonarji niso porušili samo mostov okolu Lisabone, ampak so porušili tudi železniške mostove v provinci, tako da bo trajalo več dni, celo več tednov, da se bo zopet mogel vsiliti reden železniški promet.

Republika po celom Portugalskem zmagovita.

London, 7. oktobra. Republika je že priznana po celi Portugalski, zmagala je tudi v Oportu in v drugih večjih mestih. V Lisboni je mir. Provizorična vlada je izdala oklic, v katerem pravi, naj bo prebivalstvo mirno in naj bivši dinastiji ohrani dober spomin. Minister za zunanje zadeve Mahado se z avtomobilom vozi po deželi in opominja prebivalstvo k miru. Tudi na otoku

Madeira je bila proglašena republika z velikim navdušenjem.

London, 7. oktobra. Zadnje uradne vesti poročajo, da je vsa portugalska armada priznala republiko.

Samoumor povzročitelja revolucije?
London, 7. oktobra. Tu se širijo vesti o samoumor povzročitelja revolucije? tugalckem admiral Candido izvršil samoumor.

Manifestacije v Braziliji.

Rio de Janeiro, 7. oktobra. Tu so bile velike počestne manifestacije v prilog novi republiki na Portugalskem.

POVELJSTVO XVI. VOJNEGA ZBORA V MOSTARU.

Dunaj, 7. oktobra. Poveljstvo XVI. vojnega zbora, ki se je nedavno preselilo iz Zadra v Dubrovnik, se trajno preseli v Mostar.

NAPETOST MED TURŠKO IN GRŠKO.

Berolin, 7. oktobra. Poroča se iz zanesljivih virov, da je porta izjavila, da pretrga diplomatske zveze z Grško, ako stopi na čelo grški vladi Veniselos.

Atene, 7. oktobra. Ker vlada v vseh atenskih krogih mnenje o bližnji vojni, je odredil vojni minister, da se pokliče razen dveh letnikov rezervistov k jezenskim vojaškim vajam, kar je bilo sklenjeno pred nekaj časom, še nadaljne tri letnike.

KOLERA.

Budimpešta, 7. oktobra. Včeraj je na Ogrskem obolelo na kolero 6 oseb, 2 osebi sta umrli. Iz Zagreba poročajo, da je občina Borovo od kolere vsa okužena. V Borovu je zopet obolelo 10 oseb na kolero, 7 oseb je pa umrlo na kolero.

Zagreb, 7. oktobra. Uradno se razglša, da je bila kolera na Hrvaško zanešena iz Ogrske.

Vsako si lahko nabavi ceni 2 1/2 kg težki pisalni stroj „Standard Folding“ iz aluminija; jako priročen za pisarno kot potovanje, ker ga je možno zložiti in dati v malo kaseto. Trpežna konstrukcija. Cenike in razkazovanje stroja zahtevajte od zaloge Standard Folding Ljubljana, Turjaski trg 4, II. n.

Kurzi efektov in menjic.

dne 6. oktobra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9310
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9310
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9690
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	95
Avstrijska zlata renta	11525
Avstrijska kronska renta 4%	9310
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8325
Ogrska zlata renta 4%	11120
Ogrska kronska renta 4%	9155
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8090
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	1864
Kreditne delnice	60550
London vista	24045
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11750
20 mark	2350
20 frankov	1910
Italijanski bankovci	9460
Rubli	254 1/4

2 lepa prostora pripravna za delavnice ali skladišča, se oddata s 1. novembrom. Poizve se pri hišnem gospodarju Ivanu Košenina, Kolodvorska 2942 ulica št. 6. 1

Izučenega, pridnega in zanesljivega mesarskega pomočnika kakor tudi vajenca, pridnega, poštenih staršev, sprejme 2945 Karol Štrukelj, mesar, Novi Vodmat 14.

H. SUTTNER urar, prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici. **„IKO“** Tovarniška varstvena znamka. Ceniha zastori in posilnine prošto.

2935

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam, da je preljubljeni sinko

Stanko Šolar

dne 6. oktobra v 6. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v petek dne 7. oktobra na pokopališču pri Sv. Križu.

Ljubljana, 6. oktobra 1910.

Anton Šolar
čevljar, oče.

2947

Zahvala.

Vsem, ki so mi povodom smrti moje iskreno ljubljene, nepozabne soproge

Josipine Leeb roj. Indof

izkazali blagodejno tolažeče sočutje, zlasti vsem onim, ki so spremili drago rajnico na nje poslednji poti, se zahvaljujem iz dna srca.

Ljubljana, 7. oktobra 1910.

Adolf Leeb.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306·2 m, sred zračni tlak 736·0 mm

Dne	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v urah v mm
6	9 zveč.	742·6	10·8	sr. vzhod	oblačno	
7	7. zjutr.	42·4	10·1	"	p. oblač.	0·3
	2. pop.	42·4	11·1	sl. jvzh.	"	

Srednja včerajšnja temp. 10·1° norm. 12·0°

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 6. oktobra

Pšenica za oktober 1910	10·28
Pšenica za april 1911	10·48
Rž za oktober 1910	7·49
Rž za april 1911	7·80
Oves za april 1910	7·94
Oves za oktober 1910	8·35
Koruza za september 1910	5·55

- Prodajalka -

za pekarno in slaščičarno v Ljubljani se išče. Starost 24 let. Naslov pove uprava „Slovenca“.

2954

Vinska trgatev!

Restavracija pri Marčanu na Rimski cesti šte. 19

priredi

v soboto dne 8. oktobra
vinsko trgatev.

Začetek ob 8. uri zvečer,
— Vstopnina prosta. —

Točila se bodo različna izvrstna in pristna vina ter bode skrbljivo za jako dobro gorko in mrzlo kuhinjo.

Za obilen obisk se navjudneje priporoča

Andrej Marčan.

2943 Sprejme se takoj za trgovino

dekle - raznašalka

obenem snažilka

poštenega značaja, srednje starosti, krepkega zdravja. Ponudbe sprejema „Prodajalna Kat. tisk. društva“ (H. Ničman), Ljubljana, Kopitarjeva ulica, kjer se izvedo drugi pogoji.

V najem se da dobro znana

gostilna

„Poličanski“ v Zatičini

z vsemi poslopji, hlevi in vrtom ter z vso hišno opravo s 1. novembrom 1910, eventualno se tudi celo posestvo proda. Ponudbe naj se pošljejo do 16. oktobra 1910 na dr. Karf Slanca, odvetnika v Novem mestu.

2932

Izurjenega

strojepisca

popolnoma veččega slovenske in nemške stenografije sprejme takoj odvetniška pisarna. Naslov v upravnistvu lista. Plača po dogovoru.

Le nekaj dni v veliki
dvorani „Uniona“

The Royal Bio Co.

Od torika 11. do sobote
16. oktobra 1910

Iz lovske razstave na Dunaju.

Nj. Veličanstvo cesar Fran Josip I. na lovu na divje koze.

Modni salon F. JUST-MASCHKE

Ljubljana, Židovska ulica 3.

odlikovan na mednarodni razstavi v Parizu l. 1910 z zlato kolajno

priporoča svojo bogato zalogo

pariških in dunajskih modelov in klobukov
za dame in deklice po znano nizkih cenah.

Popravila točno in ceno. Zalni klobuki vedno v zalogi.

2953

Deželna zoeza gostilničarskih zadrug na Kranjskem naznanja tužno vest, da je njen načelnik, gospod

IVAN TOSTI

gostilničar v Ljubljani

danes ob 7. uri zjutraj, v 55. letu starosti, v deželni bolnici preminul.

Pogreb pokojnika bode v nedeljo dne 9. oktobra ob polu 3. uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1910.

2954

Avgust Tosti naznanja v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest, da je njegov oče, stari oče, brat, stric, gospod

Ivan Tosti

gostilničar

danes ob pol 8 uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 56. letu, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v nedeljo ob pol 3 uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1910.

Odbor I. kranj. tovarne mineralnih vodá in brezalkoholnih pijač naznanja vsem članom, odjemalcem i, t. d., da je njen dolgoletni član in načelnik, gospod

IVAN TOSTI

gostilničar

danes ob pol 8. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega nepozabnega člana se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice.

Bodi večletnemu požrtvovalnemu združnemu sotrudniku trajen spomin.

Ljubljana, dne 7. oktobra 1910.

2953

Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njeni dolgoletni načelnik, gospod

IVAN TOSTI

gostilničar

danes ob 7. uri zjutraj v 55. letu svoje dobe v deželni bolnici preminul.

Pogreb bode v nedeljo 9. oktobra ob polu 3. uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. oktobra 1910.

2952

Agrarno vprašanje v Bosni.

Ob tej velevažni zadevi, ki pride že v prihodnjem zasedanju sabora na dnevni red, prinaša »Hrvatski Dnevnik« daljšo študijo, iz katere posnema nekaj glavnih misli.

Pisatelj izvaja, kako potrebno je, da se ta stvar resno in temeljito pretrse v javnosti, še predno pride do razprave v saboru. Potem dokazuje, kako bi bil obligaten odkup v marsikaterem oziru poguben za domače ljudstvo. Age bi se deloma užaljeni izselili, deloma bi s svojimi družinami kmalu propadli, kajti denar bi bil kmalu zapravljen, delu pa niso vajeni. Enako bi bilo z mnogimi kmeti pijanci in nesposobneži, ki bi tekom leta bili zopet ob grunt in se potem v najboljem slučaju udinjali kot najemniki in hlapci, zemljo bi pa zaposedli tuji — Nemci, kakor se je to zgodilo in se še godi na Hrvaškem in v Slavoniji.

Z vzakojenjem fakultativnega odkupa bi se pa le perpetuiral sedanji položaj, ki je pa tudi nevzdržen tako za age kakor za kmete. Kmet si ne more v sedanjem stanju nikamor pomagati, zemlja ni njegova, zato se pa tudi malo briga za njeno obdelovanje; stori kolikor ravno nujno mora. Da pri tem tudi agi ne rasto rože blagostanja, je na dlani.

Nekaj je torej treba na vsak način storiti, da se kmečki stan postavi na zdrav temelj in celi deželj omogoči naraven in krepak razvoj. Pisatelj priporoča relativno-obligaten odkup.

Bosenski kmetje se namreč dele v dve kategoriji: prvi so od davnih časov posedovali, oziroma uživali zemljo, na kateri še danes žive in tudi predniki sedanjih ag pred turško invazijo v Bosno niso imeli druge pravice, nego pobirati desetino in tlako; drugi kmetje so se pa kasneje priselili in so jim age kot gospodarji zemlje dali posestva v najem, zakup, pod temi in temi pogoji. Jasno je na prvi pogled, izvaja pisatelj, da slednji nimajo istih pravic do zemlje kot prvi. Predlaga torej, naj se za prvo kategorijo uvede relativno-obligaten odkup, t. j. aga mora proti gotovi ceni odstopiti kmetu zemljo: 1. ako kmet to zahteva in 2. ako obstoje zadostna moralna jamstva, da bo kmet tudi obdržal posestvo v svojih rokah kot svoboden, samostojen gospodar. Za drugo kategorijo naj velja fakultativen odkup, in sicer pod istimi pogoji kot za prvo relativno-obligaten, t. j. aga mu more prostovoljno prodati zemljišče le tedaj, ako je kmet trezen, varčen in priden.

Odkup naj bi se izvedel z državnim denarjem, odkupnina pa se kmetu zaračunava kot dolgoletno amortizacijsko posojilo, bodisi brezobrestno, bodisi proti malim obrestim.

Treba pa je današnjim agam in bodočim kmetom še drugače zasigurati obstanek in napredek. Predvsem predlaga pisatelj, da se spremeni eksekutivni zakon in kmetom zajamči ekstenčni minimum, t. j. gotov obseg posestva mora biti varen pred eksekucijo in se ga ne sme prodati niti za davčni, še manj pa za kak drug dolg. (Opozarjamo, da je nedavno izboren strokovnjak isto predlagal za Avstrijo v uvodnem članku »Domoljuba«. Ur.) Za varnost upnika naj se uvede zaplemba pridelkov — seveda treba tudi tu pustiti kmetu toliko, kolikor nujno potrebuje za obstanek.

Dalje priporoča pisatelj drakonske postave proti pijančevanju in strogo izvrševanje iste. Treba tudi primernih policijskih odredb proti razuzdanosti mladine, ki s pijanstvom vred strašno uničuje zlasti agovske sinove. V ljudstvu naj se vzbuja ljubezen in zanimanje za gospodarstvo na domači zemlji, najstarejši sin naj se vselej gospodarsko izobrazi, da ostane na očetovem domu. Šola ima tu važno vzgojno in izobraževalno nalogo. Velevažno in koristno je tudi snovanje gospodarskih zadrug in hranilnic, ki so v Bosni pokazale že dozdej najboljši uspehe ne samo v gospodarskem, marveč tudi v vzgojnem oziru.

Končno predlaga pisatelj, naj se sestavi odbor za vsestransko razpravljanje o tem važnem vprašanju, v katerem naj se pozovejo age in kmetje ter znanstveniki — zlasti pravniki.

Pripominjamo še, da so se za obligatni odkup kmetov v Bosni doslej odločno izrekli le Srbi, ki bi se na ta način seveda najsigurneje iznebili — ali jih vsaj znatno oslabilo — narodnih tekmecev: muslimanov in katoliških Hrvatov. Kakor znano, predloži vlada saboru zakonski načrt za fakultativen odkup.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročja slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonaivescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC
CELJE
„Narodni dom“ Graška cesta 22.
(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konopije itd. ter sadje sveže in suho. Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega špicerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah. Gospodim duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve. Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom po najnižjih cenah. Nadalje premog na cele vozove debel po 2-10, droben po 1-40 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru. Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zubo-čistil. sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

BERNHARDINEC
čistokrvn, 6 mesecev star, okoli oči črn, po životu bel, z rjavimi lisami, dolgodlak, se proda pri Iv. Kranjcu v St. Nj. pri Velenju, Štajersko. 2927 3

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljši sredstvo 2501

**4 steklenice (5 kg) franko K 4-
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.**

2 učenca

za mizarstvo obrt sprejme takoj **Ivan Kuhar, Vižmarje št. 69,** pošta Št. Vid nad Ljubljano. 2913 3

Ant. Bajec
cvetlični salon
Pod Trančo št. 2,
poleg čevljar. mostu
Izdeluje šopke, vence, trakove.
Velika zaloga nagrobnih ven-
cev. Zunanja naročila točno.
Cene zmerne.

3662 52-1

Modni salon
Ivane Schiller, Sv. Petra cesta, šte. 31.
priporoča (kot bivša mnogoletna uslužbenka klobučnega oddelka Henrika Kenda)
lepo in ceno izbiro, damskih, dekliških, otroških klobukov, finih modelov in čepic.

Zalni klobuki vedno v zalogi.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

2726 8

Najboljše štedilno voščilo za pode
Brezbarono, rumeno in rujavo za parkete ali polikane
tla priporoča v škatljah po en, pol in četiri kg ali prosto
ADOLF HAUPTMANN
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

Zima zahteva

gorko odejo, rudeče široke koltre K 6-30, pisane široke koltre K 6-60, klotaste koltre s pisano podlago K 8-80, rožaste flanelaste odeje K 3-80, flanelaste rjuhe K 2-—, plahte (koce) po K 2-—, 2-50, 3-20, 2798 ter K 4-— i t. d., samo pri

R. MIKLAUC, Ljubljana,
Siritarjeva ul. 5. Pošilja se tudi po postl.

GOSTILNA

se vzame v najem ali račun. Ponudbe sprejema upravništvo »Slovenca« pod številko 150. 2885

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Naznanilo preselitve!

Anton Šarc, Ljubljana, Šelenburgova ul. 5
Knaflova ulica 2

priporoča svojo popolnoma novo urejeno **prodajalno** kot: zalogo platna, bombaževine, švicarskih vezenin, doma izdelanega perila za gospe in **Opreme za neveste** lastna, gospode. **šivalnica, pralnica in likalnica** je za ogled na razpolago. **Blago znano dobro, cene kar le mogoče najbolj nizke.**

Valični mlin v Domžalah
I. Bončar, Ljubljana
Centralna pisarna in skladišče: **Vegova ul. 6.**
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrsne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: **Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.**